

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Eliška Klimešová**
Název práce: **Nástroje EU k ochraně právního státu v členských zemích, případová studie Maďarsko**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Váška (katedra evropských studií IMS FSV UK)

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce Elišky Klimešové se zabývá problematikou efektivitu nástrojů, které má Evropská unie k dispozici pro případ porušování principů právního státu ze strany některého z členských států. Ačkoli tuto skutečnost přímo nezmiňuje v názvu práce, věnuje hlavní pozornost novému mechanismu tzv. podmíněnosti, které umožňuje krátit platby členským státům v případě, kdy by porušování zásad právního státu poškozovalo finanční zájmy EU. Případem, na kterém autorka účinnost uvedených mechanismů zkoumá, je Maďarsko coby jediný členský stát, vůči kterému byl dosud mechanismus podmíněnosti aktivován. Cílů práce je v úvodu vytyčeno několik, jediná explicitně formulovaná výzkumná otázka (s. 3) je „zda může mechanismus podmíněnosti překonat problémy dříve využitých mechanismů“.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Zvolené téma patří na úrovni bakalářské práce mezi náročnější, od autorky vyžaduje jak exaktní postžení právních aspektů zkoumaného problému, tak porozumění jeho politické a institucionální dynamice. Téma se zároveň ukázalo jako velmi obsažné; při omezení daném rozsahem bakalářské práce i časem se autorce nepovedlo pojednat všechny jeho aspekty do potřebné hloubky a některé argumenty řádně podložit. Lépe je přitom obvykle podchyceno obecné nastavení a slabiny jednotlivých diskutovaných mechanismů a rovněž postoje jednotlivých unijních institucí, slabší bývá aplikace na Maďarsko. Tento rys práce je dobře vidět hned v podkapitole 2.1, kde chybí nejen upřesnění konkrétních oblastí, kde v případě Maďarska Komise nemohla řízení o nesplnění povinností vůbec zahájit, ale ani základní posouzení účinnosti tohoto postupu při snaze demokratický *backsliding* země zastavit: kolikrát bylo řízení podle článku 258 SFEU iniciováno, kolikrát došlo k předání věci SDEU, jakých výsledků bylo tímto postupem dosaženo apod.

Celkově v práci jednoznačně převažuje deskriptiva (podkapitola 2.5 je neúměrně rozsáhlá vzhledem k tomu, že v ní diskutovaný mechanismus nakonec nebyl přijat) nad analýzou a kritickou diskusí. Závěr práce vyznívá značně nekonkrétně, při argumentaci by bývalo prospěšné výslovněji se opřít o hlavní zjištění ohledně problémů nedostatků dříve využívaných/navrhovaných mechanismů, které autorka rekapituluje v podkapitole 2.7 (jež sama o sobě jistě mohla být koncipována více synteticky).

Práce je strukturována logicky a obsahuje všechny mandatorní části, jakkoli především rozbor literatury je i na standardy bakalářských prací pojat velmi minimalisticky. Práce je víceméně ateoretická, obsahuje však potřebné vymezení klíčových konceptů hodnot EU a právního státu (zde prosím autorku o upřesnění, zda unijní definice právního státu citovaná na s. 6 vychází z pramenů vyšší právní síly, anebo je skutečně kodifikována citovaným sdělením Komise).

Mé připomínky k práci se zdroji jsou spíše druhotného rázu. Výklad a jeho vyznění jsou zavázány poměrně malému počtu sekundárních titulů, avšak základní nároky na šíři bibliografie práce splňuje. Při mapování vývoje maďarské kauzy se autorka mohla opřít i o renomované zpravodajské portály (např. Politico), u rozsáhlé parafráze usnesení Evropské rady v kapitole 3 je vhodnější odkazovat přímo na příslušný pramen, který je navíc k dispozici i v češtině, než na literaturu).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazyková stránka práce je celkově solidní, avšak zdaleka ne bezchybná. Výklad je v principu srozumitelný, některé formulace jsou však nepřesné nebo vágní („musí být dosaženo... mimořádně vysokého prahu hlasování“, s. 10; legitimita vs. legalita, s. 31) a autorka se (v ještě únosné míře) nevyvarovala drobných stylistických a gramatických chyb („snahy na zmírnění“, s. 28; „spory...zdrželi“, s. 29).

Odkazový aparát je dostačující, ovšem ne bezchybný; za největší prohřešek považuji absenci označení některých citátů uvozovkami (odk. 16, 17 – proložení textu kurzívou uvozovky v žádném případě nenahrazuje). V řadě odkazů by bylo žádoucí konkrétnější stránkování (pozn. 73, 74 aj.)

V některých částech práce zvolené řazení odstavců spíš oslavuje logickou provázanost textu a návaznost výkladu (např. hned v úvodu s. 2; v kapitole 3 pak podstata mechanismu podmíněnosti měla být vysvětlena dříve).

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:
 Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Kontrola práce systémem Turnitin potvrdila původnost práce. Vyšší podíl shod s jinými texty (34 %) je dán potřebou citovat či parafrázovat dokumenty EU a dodržovat technicistní žargon evropské integrace.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Přes všechny v tomto posudku uvedené připomínky mohu konstatovat, že Eliška Klimešová v předloženém textu prokázala svou schopnost formulovat a způsobem naplňujícím základní nároky na bakalářské práce kladené zpracovat relevantní odborné téma a strukturovaně předložit výsledky svého bádání. Práce je silnější v představení jednotlivých právních a politických mechanismů EU na obranu právního státu a zmapování preferencí jednotlivých unijních institucí, slabší je jejich aplikace na konkrétní případ Maďarska a celkově i analytická úroveň práce. Vytyčené cíle se autorce podařilo v práci z větší části naplnit.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

(1) Jak podle Vás nový mechanismus podmíněnosti ovlivňuje rovnováhu moci mezi unijními institucemi a mezi supranacionálními institucemi na jedné a členskými státy na druhé straně?

(2) Proč v debatách o nových mechanismech na obranu právního státu typicky Parlament zastává maximalistické a naopak Rada minimalistické postoje?

(3) V podkapitole 2.4 není upřesněna podstata fungování tzv. dialogu o právním státě ani výsledky, kterých mechanismus dosáhl ve studovaném případě Maďarska; mohla byste prosím při obhajobě obojí stručně doplnit?

(4) Co je „nástroj pro zpětné získávání prostředků“ (s. 26)?

(5) K závěru práce - domníváte se ve světle výsledků svého bádání, že nový mechanismus podmíněnosti má větší potenciál jako nástroj preventivní, anebo korektivní? Proč?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Bakalářskou práci Elišky Klimešové **doporučuji** k obhajobě a s ohledem na výše uvedené ji hodnotím na pomezí stupňů **C a D (dobře - uspokojivě)**.

Datum: 14. 1. 2023

Podpis: